

Hamzova léčebna
Luže-Košumberk
VÁŠ REHABILITAČNÍ ÚSTAV

Výroční zpráva

2020

VÝROČNÍ ZPRÁVA

Hamzovy odborné léčebny pro děti a dospělé
rok 2020

Státní příspěvková organizace MZ ČR, samostatný právní subjekt,
zřizovací listina MZ ČR z 29. 5. 2012, č. j. 17268-VI/2012

Akreditované zdravotnické zařízení, certifikát SAK ČR,
Certifikované pracoviště - Ortopedická protetika, certifikát BS EN ISO 9001:2000

Košumberk 80, 538 54 Luže / IČ: 00183024 / DIČ: CZ00183024 / [http: www.hamzova-lecebna.cz](http://www.hamzova-lecebna.cz)
Infocentrum: tel., fax: 469 648 147 / e-mail: info@hamzova-lecebna.cz

Obsah

Úvodní slovo	4
1. Základní informace	5
1.1 Zeměpisné údaje.....	5
1.2 Právní vymezení, hlavní činnost.....	5
1.3 Organizační struktura	6
2. Ekonomické výsledky.....	7
2.1 Náklady	7
2.2 Výnosy	8
2.3 Výsledek hospodaření	9
2.4 Pohledávky a závazky	10
2.5 Neinvestiční a investiční dotace	10
2.6 Externí kontroly a revize.....	11
2.7 Dary a převody majetku	11
3. Statistické údaje o zdravotní péči	13
3.1 Lůžková oddělení - Primariáty.....	13
3.2 Překlady a návrhy	13
3.4 Překlady z krajů.....	13
3.6 Struktura ošetřovacích dnů	14
3.7 Průměrná ošetřovací doba	14
4. Personální údaje	15
4.1 Vývoj počtu zaměstnanců	15
4.2 Členění zaměstnanců podle věkových skupin	16
4.3 Vývoj mzdových prostředků.....	16
4.4 Vývoj průměrné mzdy	16
5. Kulturní a společenské akce, média, Hamzův park a arboretum.....	18
5.1 Chronologický seznam akcí	18
5.2 Publikace v médiích	19
5.2.1 Deníky	19
5.2.2 Týdeník.....	20
5.2.3 Měsíčníky	20
5.2.4 Čtvrtletní periodika.....	20
5.2.5 Sociální síť	20

5.2.6 Televizní a rozhlasové vysílání	20
5.3. Hamzův park a arboretum	20
6. Modernizace a rekonstrukce	22
6.1 Modernizace v léčebné rehabilitaci	22
6.1.1 Elektrický pohon invalidního vozíku, invalidní vozík	22
6.1.2 Neurostimulátor pro dolní končetiny	22
6.1.3 Senzomotorická podložka	22
6.2 Rekonstrukce	22
6.2.1 Rekonstrukce a Energetické úspory pavilónu A	22
6.2.2 Znovuotevření Zdravotnického muzea Hamzovy léčebny po jeho technické opravě.....	23
Seznam grafů	24
Seznam obrázků	24
Seznam tabulek.....	24

Úvodní slovo

Rok 2020 téměř naplňuje biblické sedmileté období času významných změn. Po roce 2013 to je totiž další rok, kdy z klidné a velmi úspěšné práce v Hamzově léčebně došlo k otřesům nezažitým, a tím i těžko předvídatelným, natož říditelným. Období jarní, a potom podzimně až zimě probíhající pandemické krize Covid-19, rozbilo obvyklé postupy v práci. Léčebna se ocitla v situaci prudkého ekonomického propadu, kdy najednou nebyli pacienti. Byli jsme čelně konfrontováni s potřebou náraz změnit charakter své činnosti, vytvořit kovidová pracoviště s vysoce infekčním režimem, vyrovnat se s nemocností vlastních pracovníků. Z hospodářských výsledků lze vyčíst, že to léčebna nakonec zvládla. Samozřejmě díky kompenzační vyhlášce k úhradám a naplněním dalších desítek mimořádných opatření.

Z celého období úleku a strachu lze nakonec jen vidět zodpovědnost a disciplínu všech pracovníků HL. Mnozí z nich prodělali nemoc sami, někteří v té době přišli o své milé doma v rodinách. Léčebna ale žila plná práce dále a zvládla i další pandemické úkoly, ale to bude již ve zprávě za rok 2021.

V ekonomických výsledcích je patrný nutný vyvolaný pohyb v prioritách. Mimo zmíněnou kompenzační vyhlášku, která obecně zachraňovala propad, je nutno připomenout i nesmírně pozitivní fakt, že též diversifikace odborných činností pomáhala udržet finančně stabilní ekonomické prostředí, protože ošetrovatelský program, spinální rehabilitační péče a léčba dětských pacientů nepocítili tolik propad v pacientech. Stejně tak již dřívější zaměření na spíše těžší formy klinických stavů u pacientů přispělo k udržení relativně vysoké naplněnosti této skupiny pacientů pro rehabilitaci. Přídavkem byla obětavá práce týmů na jednotlivých odděleních, které pečovali o kovid pozitivní pacienty.

Přes uvedené komplikace byly naplněny investiční záměry. I to je nutno ocenit pro změnu v týmech, které jsou mimo zdravotnická oddělení.

Na konci úvodu ke zprávě o činnosti HL v roce 2020 je možno napsat jen jediné. Zaměstnanci léčebny si zasluhují obdiv a dík.

MUDr. Václav Volejník, CSc.
ředitel léčebny

1. Základní informace

1.1 Zeměpisné údaje

Hamzova léčebna (dále jen HL) se rozprostírá v obci Luže, nachází se 135 km východně od Prahy, 22 km jihovýchodně od Chrudimi a 15 km jižně od Vysokého Mýta. Leží na rozhraní Labské nížiny a Českomoravské vrchoviny. Vlivem blízkosti geologického zlomu se v okolí vyskytuje mnoho zajímavých i vzácných přírodních útvarů, známy jsou pískovcové útvary Toulouvcovy maštale nebo přírodní rezervace Poklona u Střemošic. Obec se nachází v lesnaté krajině v těsné blízkosti vodárenského pásma a pečuje o naplňování ekologických programů. V obci ani v okolí není žádný velký průmyslový podnik, který by ovlivňoval klimatický charakter zdravého životního prostředí. Trvalá udržitelnost místního životního prostředí je pro HL cenným bohatstvím a přínosem. Na obrázku níže, Obr. 1: Luže a nejbližší okolí, je zachycena obec s přilehlou krajinou.

„To místo si Hamza pro svou soukromou praxi vybral už předem, jednak nebylo příliš vzdáleno od rodného kraje, jednak mu bylo velmi sympatické polohou a podnebím – hlubokými lesy, čistým vzduchem, protékající říčkou Olšinkou...“ (Linhartová, 2008)

Obr. 1: Část areálu léčebny a nejbližší okolí v Luži-Košumberku

1.2 Právní vymezení, hlavní činnost

HL představuje státní příspěvkovou organizaci v přímé řídicí působnosti Ministerstva zdravotnictví České republiky (dále jen ČR). Jedná se o rehabilitační ústav, který v souladu se zřizovací listinou poskytuje následné a dlouhodobé zdravotnické služby pro dětské i dospělé pacienty z celé ČR, nejvíce však z oblasti východních Čech. V ojedinělé míře poskytuje své služby také klientům ze zahraničí formou lůžkovou i ambulantní, a to v rozsahu vyplývajícím z jejich indikací a dle kapacitních možností.

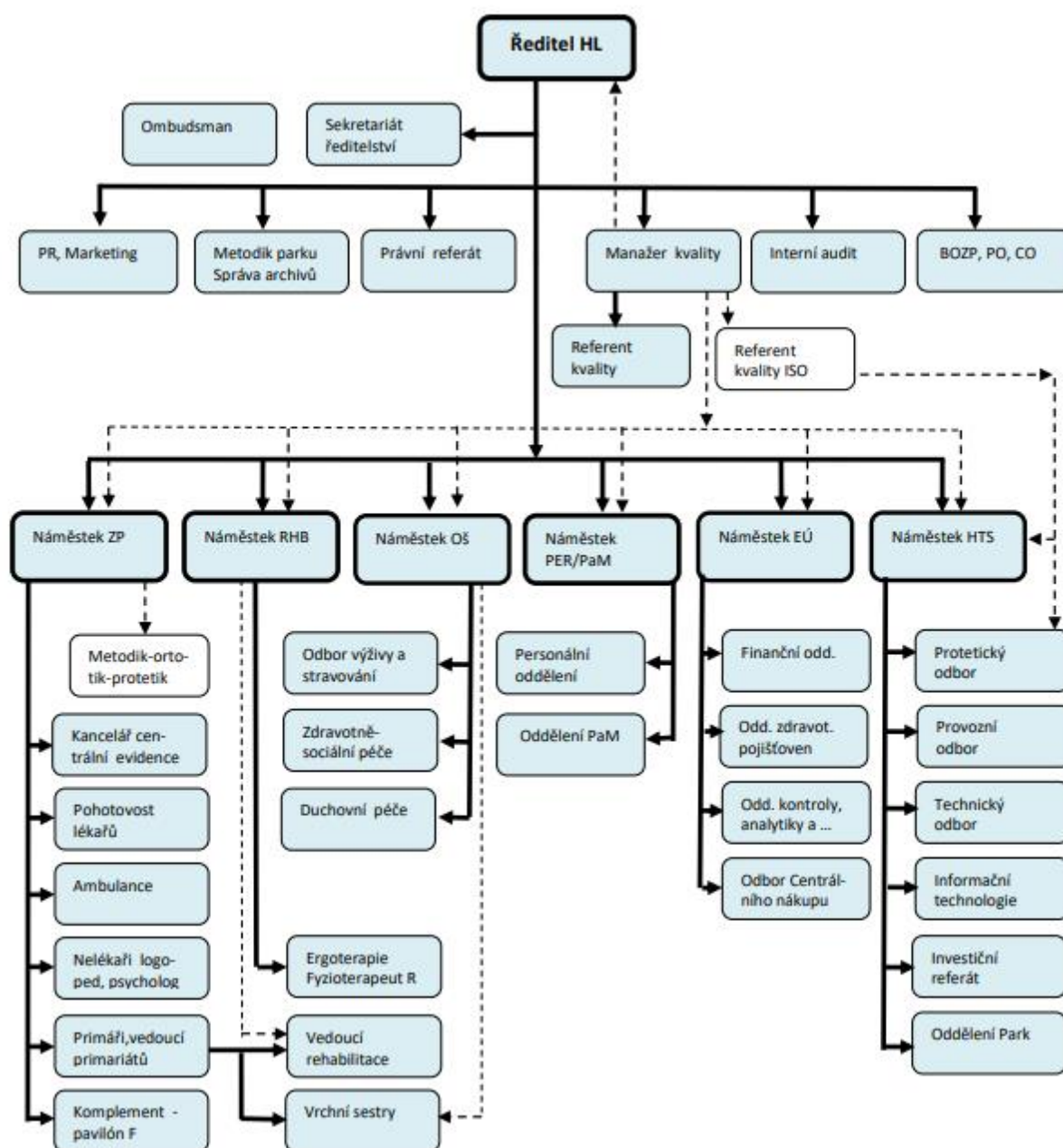
Hlavní náplní činnosti je poskytování lůžkové i ambulantní léčebně rehabilitační péče pro děti, dorost a dospělé s pohybovým postižením, především z oblasti neurologických a ortopedických onemocnění, ať už vrozeným nebo získaným, včetně stavů poúrazových a pooperačních. Nedílnou součástí HL je také oddělení Ortopedické protetiky, kde je zajišťována výroba individuálních ortopedicko-protetických pomůcek pro pacienty léčené na lůžku či ambulantně, a prodejna zdravotnických potřeb. V areálu se nachází i samostatná Základní škola při HL a Mateřská škola při HL. V rámci své činnosti zajišťuje HL řadu dalších aktivit, jako je např. prodejní činnost, ubytovací a stravovací služby nebo ekologické spalování odpadů.

1.3 Organizační struktura

V HL je uplatňována liniově-štabní organizační struktura. První linii a zároveň nejvyšší řídicí stupeň reprezentuje ředitel HL, kterému jsou přímo podřízeny pracovní pozice a činnosti: PR/marketing, metodik parku/správa archivů, Právní referát, manažer kvality, interní audit, BOZP/PO/CO (tj. bezpečnost a ochrana zdraví při práci/požární ochrana/civilní ochrana). Druhou linii neboli druhý stupeň řízení, taktéž přímo podřízený řediteli HL, představují náměstci: náměstek zdravotní péče, náměstek pro léčebnou rehabilitaci, náměstek pro ošetrovatelskou péči, náměstek pro personální práci a mzdovou agendu, náměstek ekonomického úseku, náměstek hospodářsko-technické správy. Přitom platí, že jednotliví náměstci mají řídicí funkci svého úseku, tzv. štabu, tvořeného odborníky daného oboru.

ORGANIZAČNÍ STRUKTURA

Obr. 2: Organizační struktura

2. Ekonomické výsledky

2.1 Náklady

Za období roku 2020 dosáhly celkové náklady výše 532 621 tis. Kč a oproti stejnému období minulého roku došlo k jejich zvýšení o 75 491 tis. Kč, tj. o 16,51 %.

U materiálových nákladů byla překročena plánovaná výše nákladů o 1 775 tis. Kč. Meziročně se materiálové náklady zvýšily o 8 873 tis. Kč (o 18,92 %). K nejvýznamnějšímu meziročnímu nárůstu nákladů došlo u speciálního zdravotnického materiálu (o 2 338 tis. Kč) v důsledku jeho zvýšené spotřeby v době pandemie COVID-19. Dále došlo k meziročnímu zvýšení nákladů na potraviny z důsledku navýšení hodnoty potravin na celodenní stravu pro pacienty. Vyšší náklady (o 1 495 tis. Kč) byly zaznamenány i ve spotřebě protetického materiálu na výrobu ortopedicko-protetických pomůcek.

Celkové náklady na energie vykázaly průměrný meziroční pokles o 9,71 %, plán roku 2020 nebyl vyčerpán. K významnému meziročnímu snížení spotřeby došlo v nákladech na zemní plyn (o 946 tis. Kč, tj. o 21,92 %) z důvodu jeho nižší ceny. Spotřeba zemního plynu v m³ poklesla pouze o 2,7 %. U elektrické energie byla spotřeba v k Wh nižší o 2,5 %. V nákladech byl zaznamenán pokles o 497 tis. Kč, což bylo způsobeno mírným poklesem ceny této komodity. Ve spotřebě vody došlo k poklesu v m³ (o 5 691 m³, tj. o 12,41 %).

V oblasti oprav a údržby a technického zhodnocení majetku byly v roce 2020 vynaloženy celkové náklady ve výši 15 053 tis. Kč., oprava spojovacího krčku u pavilónu V (710 tis. Kč), oprava výtahu v objektu Ortopedické protetiky (647 tis. Kč) a oprava chodníku u pavilónu H (195 tis. Kč). V bytovém fondu byla zrealizována kompletní oprava bytu v čísle popisném 256 (631 tis. Kč) a oprava koupelen v dalších dvou bytech (240 tis. Kč). Celková výše nákladů na opravu bytového fondu byla 2 565 tis. Kč.

Náklady na služby plánovanou výši nákladů pro rok 2020 nepřekročily, meziročně však byly o 621 tis. Kč vyšší. V důsledku pokračujícího půdního sucha byly mimořádně vynaloženy náklady na kácení vzrostlých stromů, likvidace větví, frézování pařezů a odvoz dřevní hmoty ve výši 650 tis. Kč. Další významnou položkou služeb jsou náklady na odvoz a likvidace odpadu (1 071 tis. Kč), u kterých došlo k meziročnímu nárůstu o 25,41 %. Z důvodu významného nárůstu přijatých odpadů ke spálení (nemocnice, soc. zařízení) došlo k překročení max. kapacity spalovny a odpad musel být předán k likvidaci jiné firmě.

Celkové osobní náklady za rok 2020 vzrostly o 59 712 tis. Kč (o 17,73 %) oproti roku předchozímu. Od 1. 1. 2020 došlo k navýšení platových tarifů (o 1 500 Kč všem zdravotníkům, nezdravotníkům v rozmezí 6,8% - 19,8%). Dále byly vyplaceny mimořádné odměny z příspěvku zřizovatele Ministerstva zdravotnictví České republiky (75 000 Kč zdravotníkům, 30 000 nezdravotníkům) v celkové výši 35 mil. Kč. Navíc je na syntetickém účtu 527 zaúčtována částka za bezúplatně poskytnutý materiál pro boj s pandemií COVID-19 ve výši 16 881 tis. Kč. Osobní náklady v roce 2020 tak tvořily 74,44 % celkových nákladů. Průměrný měsíční plat meziročně vzrostl o 29,46 % (z 36 760 Kč na 47 590 Kč). Průměrný přepočtený evidenční počet zaměstnanců vzrostl o 4,32 na hodnotu 549,62.

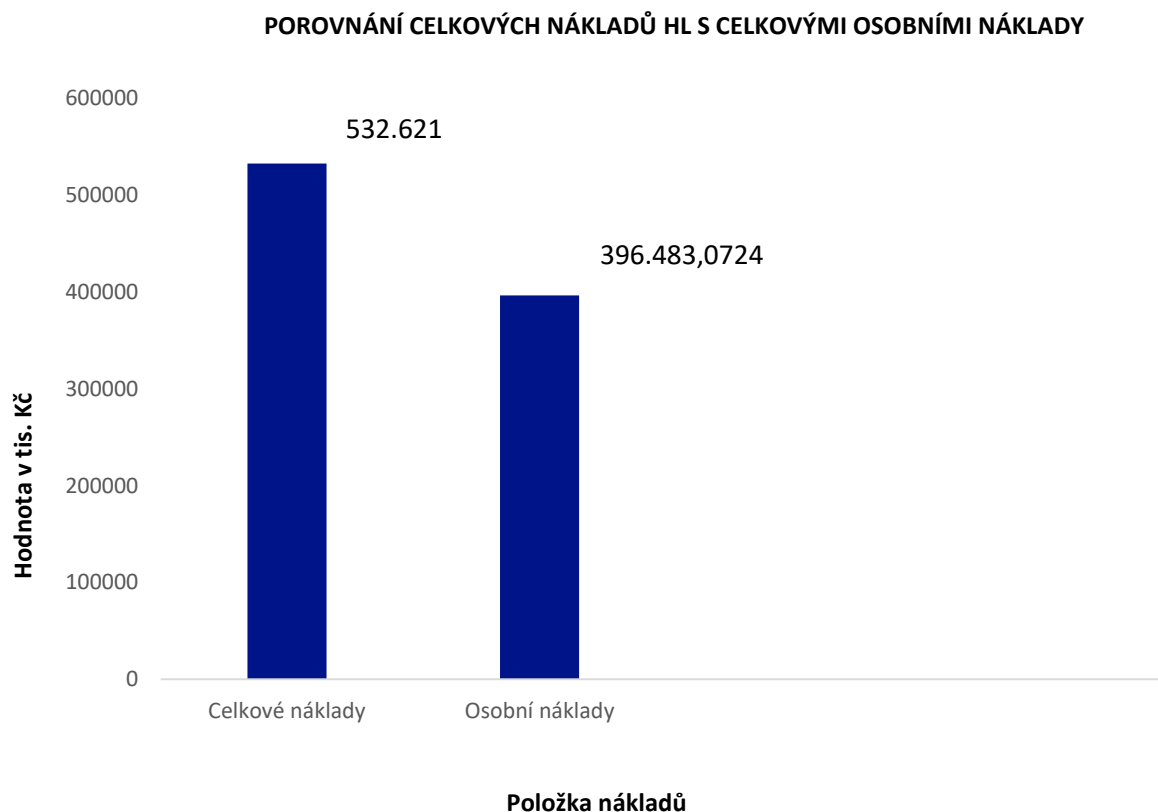
Výše plánovaných nákladů na odpisy se neodchýlila výrazně od plánu a skutečnost byla 18 412 tis. Kč. Meziročně došlo jen k mírnému snížení odpisů (o 32 tis. Kč).

Vývoj ekonomiky léčebny v druhém pololetí roku dovolil vytvořit novou zákonnou rezervu na opravy určenou na výměnu oken budovy HTS (1 840 tis. Kč) a opravy chodníků (635 tis. Kč).

K 31. 12. 2020 byly vytvořeny dohadné položky pasivní v celkové výši 4 188 tis. Kč. Nejvýznamnější dohadné položky byly na ambulantní výkony (1 910 tis. Kč), vodné a spotřebu vody (1 137 tis. Kč), skladové položky (608 tis. Kč), teplo (363 tis. Kč) a elektrickou energii (109 tis. Kč).

Porovnání celkových nákladů s nejvyššími vynaloženými náklady během roku 2020 vyjadřuje graf níže
Graf 1: Porovnání celkových nákladů s osobními náklady.

Graf 1: Porovnání celkových nákladů HL s celkovými osobními náklady

2.2 Výnosy

Výnosy za rok 2020 dosáhly částky 548 699 tis. Kč a oproti stejnému období minulého roku došlo k jejich zvýšení o 88 164 tis. Kč (o 19,14 %). Bez započítání mimořádného příspěvku od zřizovatele na odměny za zvýšené úsilí při zvládání pandemie COVID-19 ve výši 35 382 tis. Kč by se jednalo o meziroční nárůst o 11,47 %.

Rozhodující objem výnosů tvořily tržby od zdravotních pojišťoven. Za lůžkovou péči byly výnosy 441 185 tis. Kč, což je o 44 093 tis. Kč více, než v minulém roce. Na tomto nárůstu se největší měrou podílelo zvýšení úhrad za ošetřující den (dále jen OD) v souladu s platnou vyhláškou číslo 305/2020, o stanovení způsobu zahrnutí kompenzace do výše úhrad za hrazené služby poskytnuté v roce 2020 jako reakce na reálné propady v produkci OD vlivem pandemie COVID-19.

Dalším faktorem, který přispěl ke zvýšení výnosů, byl i meziroční nárůst průměrné kategorie pacientů. V roce 2019 byla průměrná kategorie 2,39. V roce 2020 dosáhla průměrná kategorie hodnoty 2,51. Celkový počet vykázaných OD za rok 2020 byl v důsledku pandemie COVID-19 o 6 476 nižší oproti roku 2019. Na tomto poklesu se významně podílel snížený zájem pacientů o nástup k léčbě, pozastavení návrhové činnosti od praktických lékařů a ambulantních specialistů. Z nemocnic akutní péče nebyly realizovány téměř žádné překlady postcovidových pacientů vhodných k léčbě v HL.

Výnosy za ambulanci byly 3 144 tis. Kč, plánované výše ale nedosáhly (o -2 056 tis. Kč). Činnost ambulantí byla v první vlně pandemie COVID-19 úplně pozastavena v důsledku vládních opatření. Po zbylou část roku byl zaznamenán výrazný pokles poskytovaných ambulantních služeb. Oproti roku 2019 bylo dosaženo o 2 200 tis. bodů méně a trvá tak významná klesající tendence výnosů za

ambulance. Více než 95 % propadu je v poskytování ambulantní rehabilitace v důsledku onemocnění COVID-19.

Výnosy za úpravy ortopedicko-protetických pomůcek (856 tis. Kč) a zdravotnickou přepravu (687 tis. Kč) se pohybovaly ve srovnatelné výši jako v roce minulém.

Tržby za stravování externích strávníků (3 297 tis. Kč) a prodeje elektrické energie (797 tis. Kč) zůstávají ve srovnatelné výši jako v minulém roce.

Léčebna ve vlastní spalovně odpadů spálila celkem o 26 802 kg odpadu více než v roce 2019. Pro externí dodavatele bylo spáleno celkem 591 523 kg (tj. o 27 542 kg více než v předcházejícím roce), přičemž ale výnosy za spálený odpad jsou vyšší pouze o 54 tis. Kč. Důvodem je příjem odpadů od velkých producentů (nemocnice, soc. péče), se kterými byly v rámci výběrového řízení vysoutěženy ceny nižší, než u malých producentů odpadů.

V oblasti výnosů došlo k meziročnímu zvýšení výnosů u prodeje vlastních výrobků ortopedické protetiky o 807 tis. Kč, což je ale důsledkem výroby materiálově nákladnějších pomůcek, které se promítá do konečné ceny produktu. Nejedná se tedy o množství zvýšení produkce v roce 2020. Meziročně bylo fakturováno o 600 výrobních hodin méně.

Výnosy za pronájem majetku byly v roce 2020 o 102 tis. Kč nižší, než v roce předchozím.

Porovnání celkových výnosů s nejvyššími vynaloženými výnosy během roku 2020 vyjadřuje graf níže
Graf 2: Porovnání celkových výnosů s výnosy za lůžkovou péči.

Graf 2: Porovnání celkových výnosů s výnosy za lůžkovou péči

2.3 Výsledek hospodaření

Léčebna dosáhla za období roku 2020 zisk ve výši 16 078 tis. Kč, z toho v hlavní činnosti byl hospodářský výsledek (dále jen HV) 14 434 tis. Kč a v hospodářské činnosti 1 644 tis. Kč.

V průběhu období roku 2020 významným způsobem ovlivnila hospodaření HL pandemie COVID-19. Došlo k významnému nárůstu nákladů na spotřebu zdravotnického materiálu, čisticího a dezinfekčního materiálu, osobních ochranných pracovních prostředků. Dále došlo k propadu

produkce v ambulantních výkonech a výnosech za hospitalizaci. V druhé polovině roku v důsledku nabytí platnosti kompenzační vyhlášky byla za každý realizovaný OD v roce 2020 zvýšena paušální sazba (dále jen PS) na jeden OD a také byla za každý vykázaný OD v době péče o pacienta s onemocněním COVID-19 navýšena PS/OD o 2 331 Kč.

Vedení HL v době pandemie usilovalo o zachování plného chodu HL, včetně poskytování péče o pacienty s onemocněním COVID-19, čímž se podařilo vytvořit celkový HV ve výši 16 078 tis. Kč. Tento HV bude v prvním čtvrtletí roku 2021 použit na krytí ztráty v důsledku nízkých výnosů způsobených nízkou produkcí jak v hospitalizaci, tak i v ambulantních službách.

HV, kterým je zisk, vyjadřuje graf níže Graf 3 Hospodářský výsledek – zisk.

Graf 3: Hospodářský výsledek - zisk

2.4 Pohledávky a závazky

Stav pohledávek k 31. 12. 2020 je 34 906 tis. Kč. Z toho pohledávky za odběrateli ve lhůtě splatnosti činí 33 151 tis. Kč, pohledávky za odběrateli po lhůtě splatnosti 238 tis. Kč a ostatní pohledávky ve splatnosti 1 517 tis. Kč. Pohledávky ve lhůtě splatnosti se meziročně zvýšily o 78 tis. Kč. Z pohledávek po lhůtě splatnosti činí pohledávky za zdravotní pojišťovnou 23 tis. Kč a pohledávky za ostatními odběrateli 214 tis. Kč. Pohledávky za ZP se meziročně snížily o 69 tis. Kč a pohledávky za ostatními odběrateli se meziročně zvýšily o 146 tis. Kč. Jedná se většinou o pohledávky krátkodobé. Každá pohledávka je třikrát upomínána, po třetí upomínce je řešena s právníkem. V roce 2020 byly odepsány pohledávky v celkové výši 1 196 Kč.

Stav závazků k 31. 12. 2020 je celkem 60 357 tis. Kč. Z toho závazky po lhůtě splatnosti 0 tis. Kč. HL hradí své závazky ve lhůtě splatnosti. Objem závazků k dodavatelům činí 13 631 tis. Kč a meziročně se zvýšil o 1 892 tis. Kč. Jedná se o závazky krátkodobé.

2.5 Neinvestiční a investiční dotace

Léčebna obdržela v 1. čtvrtletí 2020 provozní dotaci ve výši 100 tis. Kč od Statutárního města Pardubice na projekt „Zdravá dětská noha“. V červnu 2020 byla tato dotace vrácena. Důvodem vrácení dotace byla změna podmínek (výskyt koronavirové krize) pro provedení vyšetření žáků prvních tříd základních škol města Pardubice v období 1. pololetí roku. Vzhledem k časové náročnosti celého vyšetřovacího postupu a pracnosti vyhodnocení snímků nebylo v silách pracovníků ortopedické protetiky zajistit v 2. pololetí 2020 realizaci celého projektu. Ve 4. čtvrtletí roku 2020 byl HL přidělen příspěvek zřizovatele na vyplacení finanční částky zaměstnancům jako zvláštní ocenění za podíl na řešení nepříznivé epidemiologické situace za období březen až květen 2020 ve výši 35 382

tis. Kč. Tento příspěvek byl účelově vázán na vyplacení příslušných odměn v rámci programu podpory mimořádného finančního ohodnocení zaměstnanců přímo řízených poskytovatelů lůžkové péče. Odměny byly vyplaceny ve výplatě za měsíc říjen. Dále HL obdržela od Ministerstva zdravotnictví České republiky, od svého zřizovatele, neinvestiční finanční příspěvek určený k obnově, pořízení či smluvnímu zajištění svolávacího a varovného systému v hodnotě 285 tis. Kč.

V hodnoceném období HL obdržela dotace na investiční činnost ve výši 35.758.210,82 Kč. V tom byly Energetické úspory bytů v hodnotě 691 274,26 Kč, Energetické úspory pavilónu A v hodnotě 9 206 795,11 Kč a Rekonstrukce pavilónu A v hodnotě 25 860 141,45 Kč a Rekonstrukce pavilónu A viz obrázek níže Obr. 3: Pavilón A po celkové rekonstrukci v roce 2020.

Obr. 3: Pavilón A po celkové rekonstrukci v roce 2020

2.6 Externí kontroly a revize

Za období roku 2020 nebyla v HL provedena žádná finanční kontrola zaměřená na hospodaření s prostředky státu. Přehled vykonaných externích kontrol za rok 2020 zobrazuje tabulka níže Tab. 1: Přehled vykonaných externích kontrol za rok 2020.

Kontrolní orgán	Počet vykonaných kontrol
Oblastní inspektorát práce	1
Česká inspekce životního prostředí Hradec Králové	4
VZP Chrudim	5
VZP Hradec Králové	1

Tab. 1: Přehled vykonaných externích kontrol za rok 2020

2.7 Dary a převody majetku

HL obdržela darované finanční prostředky v celkové výši 794 500,- Kč, z toho použité prostředky z účtu darů činí 522 076,- Kč. K tomu obdržela věcné dary ve výši 524 818 Kč, přičemž věcné investiční dary byly: UNILEXA - pro vertikalizaci a nácvik chůze v ceně 250 000,- Kč pro Spinální rehabilitační jednotku a Trenažer ručního řízení vozidel v ceně 120 000,- Kč, pro pavilón G viz obrázek níže Obr. 4: Trenažer ručního řízení vozidel.

V průběhu roku 2020 došlo k bezúplatnému převodu do majetku: Automobil Škoda SUPERB v ceně 876 980,- Kč a Termokamera v ceně 126 850,50 Kč.

Obr. 4: Trenažér ručního řízení vozidel

3. Statistické údaje o zdravotní péči

3.1 Lůžková oddělení - Primariáty

Zdravotní péče je zajišťována činností pěti primariátů na odděleních v deseti pavilónech viz tabulka níže Tab. 2: Primariát rehabilitace I. – IV. Činnost jednotlivých primariátů je prezentována statistickými údaji viz níže Tab. 3: Překlady a návrhy, Tab. 4: Zrušené návrhy, Obr. 5: Překlady z krajů, Tab. 5: Struktura ošetřovacích dnů podle jejich typů, Tab. 6: Počty příjmů a překladů podle oddělení, Tab. 7: Průměrná kategorie dle oddělení.

Primariát rehabilitace	Pavilón
I.	K, V
II.	A, B, I
III.	Lůžkové oddělení ošetrovatelské péče (dále jen C-LOOP)
IV.	G, D, Spinální rehabilitační jednotka (dále jen SRJ)
V.	E, M

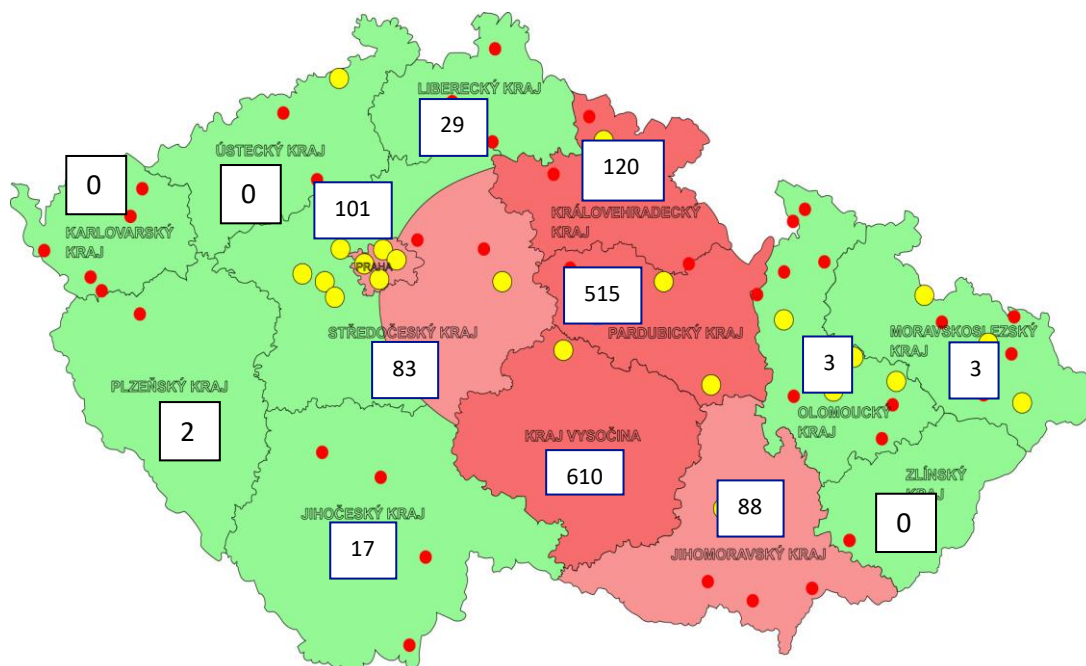
Tab. 2: Primariát rehabilitace I. – V.

3.2 Překlady a návrhy

Měsíc	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12	Celkem
Překlady	142	148	148	64	134	172	174	117	163	128	101	94	1585
Návrhy	358	334	450	156	214	279	356	275	266	174	107	141	3110
Celkem	500	482	598	220	348	451	530	392	429	302	208	235	4695

Tab. 3: Překlady a návrhy

3.4 Překlady z krajů

Obr. 5: Překlady z krajů

3.6 Struktura ošetrovacích dnů

Typ ošetrovatelského dne (dále jen OD)	Počet OD I. – IV. čtvrtletí 2020	Podíl v % I. – IV. čtvrtletí 2020
OD rehabilitace dospělí	108 913	62,29
OD rehabilitace děti	15 678	8,97
OD C-LOOP	30 446	17,41
OD SRJ	8 421	4,82
OD doprovod celkem	10 857	6,21
- z toho děti (pavilón E, M)	10 324	5,90
- z toho dospělí	533	0,30
OD propustky celkem	540	0,31
- z toho děti (pavilón E, M)	54	0,03
- z toho dospělí	332	0,19
OD celkem	174 855	100,00

Tab. 6: Struktura ošetrovacích dnů

3.7 Průměrná ošetrovací doba

Oddělení	Průměrná ošetrovací doba ve dnech	Oddělení	Průměrná ošetrovací doba ve dnech
Pavilón A	0	Pavilón K	32,0
Pavilón B	42	Pavilón I	38,7
Pavilón E	35	Pavilón D	41,5
Pavilón M	32	Pavilón V	31,6
Pavilón SRJ	70,3	Pavilón C	70,0
Pavilón G	36	---	---

Tab. 7: Průměrná ošetrovací doba

3.8 Průměrná kategorie pacientů

Oddělení	Průměrná kategorie 1. pololetí	Průměrná kategorie 2. pololetí
Pavilón A	0,00	0,00
Pavilón B	2,52	2,70
Pavilón D	2,58	2,65
Pavilón G	2,32	2,47
Pavilón I	2,65	2,56
Pavilón K	1,64	1,76
Pavilón E	2,54	2,43
Pavilón M	3,83	0,00
Pavilón V	1,11	1,18
Celkem OD 00722	2,05	2,14
Pavilón E	1,91	2,43
Pavilón M	3,33	0,00
Celkem OD 00727	2,64	2,75
Celkem G, SRJ OD 00725	3,47	3,56
Celkem LOOP OD 00705	3,61	3,63
Celkem samoplátci	4,00	1,89
Celkem	2,47	2,55

4. Personální údaje

4.1 Vývoj počtu zaměstnanců

Vývoj počtu zaměstnanců je v souladu s plánem na rok 2020. V meziročním srovnání došlo k růstu o 4 zaměstnance, a to zejména v kategorii sanitář a praktická sestra. Léčebna splnila podmínky personálního vybavení dle vyhlášky 99/2012 Sb. Bylo sjednáno 65 nástupů a 55 odchodů z pracovněprávního vztahu v HL. Vývoj počtu zaměstnanců zobrazuje tabulka níže Tab. 10: Vývoj počtu zaměstnanců.

V tomto roce opět probíhaly stáže studentů, a to 49 studentů fyzioterapie/ergoterapie a 17 studentů ostatních oborů (z logopedie, psychologie, ošetrovatelské péče, zdravotně sociální péče, lékař). V rámci kurzu Katetrizace močového měchýře pořádaného Národním centrem ošetrovatelství a nelékařských zdravotnických oborů spolu s Fakultou zdravotnických studií Univerzity Pardubice probíhala na pracovišti SRJ jeho praktická část se 41 účastníky. V letních měsících bylo přijato do léčebny přibližně 29 brigádníků jako výpomoc v období letních dovolených (pro úklid na odděleních, v odboru výživy a stravování, parku, prádelně, infocentru).

Povolání		Rok 2020	Rok 2019	Rozdíl v %
101	Lékař	19,16	18,57	0,6
305	Všeobecná sestra	114,21	115,07	-0,9
407	Ergoterapeut	5,42	5,43	0,0
410	Zdravotně-sociální pracovník	3,00	3,37	-0,4
414	Ortotik-protetik	5,49	5,69	-0,2
415	Nutriční terapeut	3,00	3,00	0,0
424	Praktická sestra	20,31	16,80	3,5
522	Klinický psycholog	2,01	1,88	0,1
523	Klinický logoped	3,76	3,76	0,0
524	Fyzioterapeut	48,52	49,13	-0,6
629	Zdravotní asistent	0,00	0,00	0,0
636	Ošetrovatel	12,83	14,24	-1,4
637	Masér	15,92	16,69	-0,8
640	Řidič sanity	2,00	2,00	0,0
642	Sanitář	76,36	72,64	3,7
743	Psycholog	0,00	0,00	0,0
744	Logoped	0,00	0,70	-0,7
920	Vychovatel	3,00	3,31	-0,3
930	Technicko-hospodářský pracovník	79,53	78,74	0,8
940	Dělník	88,83	87,05	1,8
943	Uklízečka	46,27	47,23	-1,0
Celkem		549,62	545,32	4,3

Tab. 10: Vývoj počtu zaměstnanců

4.2 Členění zaměstnanců podle věkových skupin

Nejpočetněji zastoupena je věková skupina 45 – 49 let s počtem 104 zaměstnanců. Naopak nejnižší počet čítá věková skupina do 24 let s celkovým počtem 14 zaměstnanců. Členění zaměstnanců zobrazuje tabulka níže Tab. 11: Členění zaměstnanců podle věkových skupin.

Věková skupina v letech	Počet zaměstnanců	Zastoupení v %
Do 24	14	3
25 - 29	26	5
30 – 34	28	5
35 - 39	42	8
40 - 44	90	16
45 - 49	104	19
50 - 54	94	17
55 - 59	101	18
60 a více	54	10
Celkem	553	100

Tab. 11: Členění zaměstnanců podle věkových skupin

4.3 Vývoj mzdových prostředků

Novelou nařízení vlády 341/2017 Sb. došlo od 1. 1. 2020 k navýšení platových tarifů (o 1 500 Kč všem zdravotníkům, nezdravotníkům v rozmezí o 6,8 % - 19,8 %). Toto navýšení mělo vliv i na další složky platu, které se odvozují od platového tarifu. Mzdové prostředky zahrnuje tabulka níže Tab. 12: Vývoj mzdových prostředků.

Mzdové prostředky a složky mezd	Rok 2020	Rok 2019	Rozdíl v %
Celkem vyplacené mzdové prostředky	285 495 732	242 170 209	17,89
- z toho ostatní osobní náklady	1 746 492	1 619 119	7,87
Mzdy bez ostatních osobních nákladů a refundací	283 730 909	240 527 825	17,96
- z toho náhrady za prvních 14 dní dlouhodobé pracovní neschopnosti	3 761 027	1 507 887	149,42
Průměrná mzda	47 590	36 760	29,46

Tab. 12: Vývoj mzdových prostředků

4.4 Vývoj průměrné mzdy

V roce 2020 došlo k nárůstu vyplacených mzdových prostředků, který byl ovlivněn nejen navýšením platových tarifů, ale také vyplacením mimořádných odměn z příspěvku zřizovatele Ministerstva zdravotnictví České republiky a z prostředků HL. Vývoj průměrné mzdy zobrazuje tabulka níže Tab. 13: Vývoj průměrné mzdy.

Z důvodu výskytu nákazy covid-19 došlo k významnému růstu náhrad za pracovní neschopnost. Částečně se na růstu náhrad za prvních 14 dní dlouhodobé pracovní neschopnosti podílelo i zrušení karenční doby od 1. 7. 2019.

Povolání	Rok 2020	Rok 2019	Rozdíl v %
Lékař	100 833	98653	5,2
Všeobecná sestra	61 256	50089	14,6
Ergoterapeut	47 462	39481	23,2
Zdravotně-sociální pracovník	53 012	42024	15,6
1/2			

Tab. 13: Vývoj průměrné mzdy 1/2

Povolání		Rok 2020	Rok 2019	Rozdíl v %
414	Ortotik-protetik	47 197	39244	26,7
415	Nutriční terapeut	51 513	43492	12,0
424	Praktická sestra	41 494	33045	7,3
522	Psycholog a klinický psycholog	55 104	48439	8,7
523	Klinický logoped	61 855	54606	6,6
524	Fyzioterapeut	54 959	46487	14,5
636	Ošetřovatel	45 478	33768	8,7
637	Masér	38 977	28715	4,8
640	Řidič sanity	42 915	33209	7,2
642	Sanitář	36 307	30178	10,0
920	Vychovatel	40 409	33498	10,7
930	Technicko-hospodářský pracovník	44 063	38509	108,7
940	Dělník	34 308	27564	10,1
943	Uklízečka	29 872	22565	10,1
Průměrný plat v HL		43 022	36760	11,3
				2/2

Tab. 13: Vývoj průměrné mzdy 2/2

5. Kulturní a společenské akce, média, Hamzův park a arboretum

5.1 Chronologický seznam akcí

- 1. 2. 2020
Solovecké ostrovy
Cestopisná přednáška s Vítězslavem Vurstem.
- 3. 2. 2020
Mozaika tradiční lidové kultury
Vernisáž výstavy.
- 4. 2. 2020 – 31. 3. 2020
Mozaika tradiční lidové kultury
Výstava zapůjčená od Národního muzea v přírodě Vysočina.
- 25. 2. 2020
Masopust
Masopustní rej s rodinným centrem DaR.
- 29. 2. 2020
Estonsko
Cestopisné povídání s Liborem Drahoňovským.
- 6. 3. 2020
Klaun Pingin
Divadelní představení zahranié spolkem Loutky v nemocnici.
- 1. – 30. 4. 2020
Akce zrušeny z důvodu pandemie Covid-19.
- 29. 5. 2020
Cirkus Kus-Kus
Divadelní představení zahranié spolkem Loutky v nemocnici.
- 20. 6. 2020
Klondike
Cestopisná přednáška skauta a cestovatele Jaroslava Šlosárka.
- 22. 6. 2020
Zvířátka a loupežníci
Divadelní představení zahranié spolkem Loutky v nemocnici.
- 14. 7. 2020
Hudební koncert
Vystoupení hudebního dua: Lukáš a Eliška Daňkovi.
- 23. 7. 2020
Prodaná nevěsta
Divadelní představení zahranié spolkem Loutky v nemocnici.
- 13. 8. 2020
Hudební koncert
Vystoupení hudebního dua: Lukáš a Eliška Daňkovi.
- 15. 8. 2020
Sraz historických vozidel
Projížďka veteránů Hamzovým parkem.
- 18. 8. 2020
Hudební koncert
Vystoupení hudebního tria: Markéta, Vilma, František.
- 31. 8. 2020
Slavnostní položení Stolperstein
Položení kamene zmizelých za lékařku MUDr. Pesie Elisonovou.

- 3. 9. 2020
Odpoledne s kolem Alinker
Možnost vyzkoušení speciálního kola Alinker určeného lidem s narušenou motorikou a schopností chůze.
- 9. 9. 2020
Tradice, odpovědnost, prosperita
Návštěva poslankyně, místopředsedkyně sněmovního výboru pro sociální politiku a předsedkyně TOP 09 Ing. Markéty Pekarové Adamové.
- 11. 9. 2020
Divadelní představení dětských pacientů
Představení nazkoušené dětskými pacienty za pomoci zdravotních klaunů.
- 17. 9. 2020
Pohádka o Malence
Divadelní představení zahrané spolkem Loutky v nemocnici.
- 6. 10. 2020
Český den proti rakovině
Finanční podpora dobročinné akce Český den proti rakovině.
- 2. 11. 2020
Rozsvícení svíček za děti z Košumberku
Uctění památky obětí tuberkulózy na hřbitově v Luži.
- 27. 11. 2020
Výstava vánočních svíců
Vánoční dárek vyrobený v dílnách ergoterapie pro primáře a vrchní sestry.
- 30. 11. 2020
Rozsvícení vánočního stromu
Zahájení adventního času v Hamzově léčebně.
- 5. 12. 2020
Mikulášská
Projížďka čertů s andělem na koních Hamzovým parkem a arboretem.
- 8. 12. 2020
Poděkování nasazeným vojákům Armády České republiky
Návštěva poslance Poslanecké sněmovny České republiky a pardubického zastupitele Ing. Jana Řehounka.
- 10. 12. 2020
Poděkování nasazeným vojákům Armády České republiky
Návštěva zastupitelky a náměstkyně hejtmána Pardubického kraje Ing. Michaely Matouškové, MPA.
- 14. 12. 2020
Klidné vánoce
Divadelní představení zahrané spolkem Loutky v nemocnici.
- 18. 12. 2020
Adventní koncert
On-line vystoupení zpívajících kytaristů Mileny Lněničkové a Ondřeje Veselého.

5.2 Publikace v médiích

5.2.1 Deníky

Chrudimský deník
Hospodářské noviny

5.2.2 Týdeník

Mistři svého oboru

5.2.3 Měsíčníky

Zpravodaj Hamzovy léčebny
Lužský zpravodaj
Skutečské noviny
Mistři oborů

5.2.4 Čtvrtletní periodika

Vozka
Spokojený senior

5.2.5 Sociální sítě

Webové stránky: Hamzova odborná léčebna
Facebook: Hamzova odborná léčebna
Instagram: Hamzova odborná léčebna
Twitter: Hamzova odborná léčebna

5.2.6 Televizní a rozhlasové vysílání

Východočeská televize
Rádio Blaník
Rádio Proglas

Hamzova léčebna, Luže - Košumberk

Zveřejněno · 5. prosince 2020 ·

Navštívil nás anděl s čerty 🧛🧛, ale odešli s prázdnou, protože tu máme samé hodné děti.

Obr. 6: Facebook Hamzova léčebna
ze dne 5. 12. 2020

5.3. Hamzův park a arboretum

Nejen jako člen Unie botanických zahrad, ale i jako jedna ze dvou botanických zahrad Pardubického kraje klademe důraz na rozšiřování druhové pestrosti rostlin. S realizací Květinových oáz a Barevného světa listů v roce 2019 bylo arboretum obohaceno celkem o více než 150 nových druhů a kultivarů. Celkový počet pěstovaných taxonů je již více než 1000 ks stromů, keřů, lián, bambusů a bylin včetně. V zásadě tyto realizace celkově viditelně zpříjemnily pobyt pacientů v parku a arboretu téměř na každém kroku. Bylo upraveno jedenáct lokalit, což nepochybně vyvolalo i zájem pacientů a procházky mezi nově upravenými plochami, na kterých bylo vysazeno cca 1286 ks rostlin, z kterých je 300 rostlin v genofondovém programu.

Genofondové sbírky Chotobuz, Česká republika, Evropa

Iridaceae

Obr. 7: *Iris spuria* 'Bílé vlny'

Obr. 8: *Iris spuria* 'Slunný den'

Obr. 9: *Iris spuria* 'Kalné vody'

Připravovaná Venkovní učebna v Hamzově arboretu představuje vybudování nové infrastruktury pro zájmové, neformální a celoživotní vzdělávání v dosud málo využívaném objektu zahradního altánu. Navazujeme tak na tradici MUDr. Hamzy, který vybudoval, spíše vysadil, venkovní učebny již na počátku minulého století. Jejich výhody jsou natolik patrné a efektivní, že jsme se vzhledem k současné skladbě našich pacientů a stále čtenějšímu využívání areálu Hamzova parku a arboreta žáky a studenty okolních škol rozhodli pro jejich obnovu. Pro kvalitu prostředí a samozřejmě v souladu s Hamzovými myšlenkami o „školské výchově“ s důrazem na vzdělání chceme vytvořit zajímavé a funkční prostředí pro zájmové, neformální a celoživotní vzdělávání všech osob, které projeví zájem.

Neformálním, zájmovým a celoživotním vzděláváním chceme poskytnout všem skupinám populace v průběhu jejich života („od kolébky do zralého věku“) příležitost k získávání poznatků, které jsou dále použitelné třeba i na trhu práce, jsou potřebné ke zdokonalování klíčových kompetencí, využívaných pro uplatnění v pracovním, občanském i osobním životě. Chceme umožnit každému člověku rozvíjet se po celý život podle svých schopností, dovedností, zdravotních možností a zájmů a usilovat o své uplatnění ve všech sférách života a zprostředkovat vědomí jedinečnosti vlastní osobnosti bez pocitů ohrožení či vlastní nadřazenosti ve společnosti různých národů, jazyků a kultur či zdravotního hendikepu. Hlavní důraz klademe na smyslové vnímání a vlastní prožitek v duchu zásady Hamzovo arboretum učí umění vnímat vše kolem sebe všemi smysly. Chceme-li poznávat přírodu, nejde to jinak, než si ji skutečně zažít. Venkovní prostředí přináší v učení spoustu výhod zejména v současné epidemiologické situaci.

6. Modernizace a rekonstrukce

6.1 Modernizace v léčebné rehabilitaci

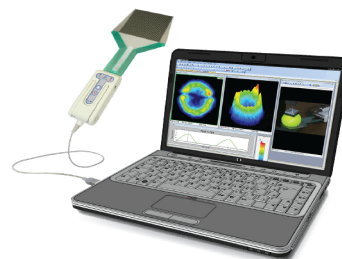
Díky spolupráci s pojišťovnou Kooperativa byly pořízeny přístroje a pomůcky pro rehabilitaci:

Obr. 13: Elektrický vozík
s elektropohonem

Obr. 14: Neurostimulátor

Obr. 15: Senzomotorická
podložka

6.1.1 Elektrický pohon invalidního vozíku, invalidní vozík

Byl zakoupen mechanický invalidní vozík a k němu přídavné zařízení – elektropohon. Pacienti HL si tak vyzkouší bezpečnou jízdu v exteriéru i na delší vzdálenost s možností zakoupení pro domácí použití. Handicapovaný člověk se stává méně závislým.

6.1.2 Neurostimulátor pro dolní končetiny

Stimulace svalů na dolní končetině umožní zlepšení hybnosti dolních končetin pro pacienty s poruchou chůze a zakopávání, nebo pro pacienty, kteří neovládají přitažení špičky. Je-li přístroj přínosem pro pacienta a zkvalitní stereotyp chůze, je možné pořídit přístroj pro individuální použití v domácím prostředí. Zejména u dětí se vytváří nové pohybové vzory a zlepší se další motorický vývoj.

6.1.3 Senzomotorická podložka

Zhodnocení tlaků lidského těla v sedu pomocí senzomotorické podložky ukáže přesné zatížení kontaktní plochy sedícího pacienta, software zhodnotí případné riziko vzniku dekubitů. Hodnocení sedu umožní lékaři zvolit správný typ sedací podložky do mechanického invalidního vozíku, zlepšuje komfort a kvalitu života pacientů.

6.2 Rekonstrukce

6.2.1 Rekonstrukce a Energetické úspory pavilónu A

Dne 26. 10. 2020 jsme od dodavatelské firmy STAVER Luže s.r.o. převzali dokončené stavební dílo Rekonstrukce a Energetické úspory pavilónu A. Přesněji se jedná o dvě stavební akce, kdy jednou byla rekonstrukce s dotací od Ministerstva zdravotnictví a druhou byly Energetické úspory pavilónu A s dotací Operačního programu životní prostředí - Fond soudržnosti. Akce byla zahájena předáním staveniště 2. 8. 2019 a probíhala nepřetržitě až do 26. 10. 2020. Kolaudační souhlas vydal Městský úřad Luže dne 19. 11. 2020. Rozsah akce byl: rozšíření prostor v 1. PP, vybudování nového osobního výtahu, podstatné rozšíření prostor ve 3. NP do bývalé půdy, dostavba pracovny lékaře ve 3. NP na jižní straně, zateplení fasády objektu, výměna podlahových krytin, dveří a svítidel, nová elektroinstalace, zdravotnická a ústřední vytápění, montáž vzduchotechniky s rekuperací pro celý

objekt. Nad rámec původního projektu byla opravena terasa, kompletně byly opraveny vnitřní omítky, vybudován byl další sklad v 1. PP a ve 3. NP byla instalována klimatizace. Náklady Rekonstrukce činily 44,4 mil. Kč, náklady Energetických úspor 10,5 mil. Kč, jednalo se tedy o největší akci za poslední období. Zaměstnanci, kteří znali původní pavilón A, budou jistě překvapeni úplně jiným vzhledem interiéru a také množstvím moderních technických zařízení, která zajistí komfort pro pacienty i personál.

6.2.2 Znovuotevření Zdravotnického muzea Hamzovy léčebny po jeho technické opravě

Od otevření Centra historie v roce 2017 jsou zde neustále doplňovány a tím i nově vytvářeny expozice, které blíže dokumentují jednotlivá období vývoje zdravotnictví, zejména však dokumentují vývoj péče v Hamzově léčebně. Z tohoto důvodu došlo také k přejmenování Centra historie na Muzeum zdravotnictví.

Ve vstupní hale Muzea byla postupem času narušena celistvost podlahy, a tak bylo z důvodu bezpečnosti nutné provést technickou úpravu. Nevyhovující podlaha byla zpevněna a na povrch položeny historické „půdovky“, které byly získány při rekonstrukci půdních prostor léčebných pavilónů. Současně byla pod podlahou položena chránička kabelů, která do budoucna umožní využití dalších moderních technologií bez dalších zásahů do prostor Muzea. Touto úpravou v hodnotě 60 000 Kč došlo k výraznému zlepšení pochůzného prostoru a ke zvýšení celkového vstupního dojmu.

Významnou pomocí k „uvolnění“ již naplněných výstavních prostor Muzea byla také možnost využití sousední budovy Zálesí, a to nejen jako depozitáře, ale mohly být též rozšířeny výstavní expozice. Návštěvníci tak mohou zhlédnout nové expozice dokumentující vývoj rehabilitace a ošetrovatelské péče. Své místo zde našla dále interaktivní učebna přírodopisu a v rámci zahradní psychoterapie také expozice rostlin šesti světadílů. Nevýhodou je fakt, že zvýšené nadzemní podlaží Zálesí je zatím bariérové.

Sbírky Muzea zdravotnictví jsou neustále doplňovány a kompletovány do širších tematických celků. Cílem je vytvoření expozic, které více přiblíží léčbu TBC. Součástí léčby prakticky všech diagnóz je léčebná rehabilitace, která bude tvořit druhou, velmi důležitou součást expozic. Oba „směry“ vychází z léčebných postupů dr. Hamzy, který se velkou měrou podílel nejen na zdárné léčbě pacientů s TBC, ale i přispěl nemalým dílem k rozvoji československého zdravotnictví, zejména v oblasti zdravotně-sociální problematiky a prevence.

Seznam zkratek

HL	Hamzova léčebna
BOZP, PO, CO	bezpečnost a ochrana zdraví při práci, požární ochrana, civilní ochrana
OD	ošetřovací den
HV	hospodářský výsledek
PS	paušální sazba
ZP	zdravotní pojišťovna
C-LOOP	Lůžková ošetřovatelská péče v pavilónu C
SRJ	Spinální rehabilitační jednotka
OD	ošetřovatelský den

Seznam grafů

Graf 1: Porovnání celkových nákladů s osobními náklady

Graf 2: Porovnání celkových výnosů s výnosy za lůžkovou péči

Graf 3: Hospodářský výsledek – zisk

Seznam obrázků

Obr. 1: Luže a nejbližší okolí

Obr. 2: Organizační struktura

Obr. 3: Rekonstrukce pavilónu A v roce 2020

Obr. 4: Trenažer ručního řízení vozidel

Obr. 5: Překlady z krajů

Obr. 6: Facebook Hamzovy léčebny

Obr. 7: *Iris spuria* 'Bílé vlny'

Obr. 8: *Iris spuria* 'Slunný den'

Obr. 9: *Iris spuria* 'Kalné vody'

Obr. 10: Elektrický vozík s elektropohonem

Obr. 11: Neurostimulátor

Obr. 12: Senzomotorická podložka

Seznam tabulek

Tab. 1: Přehled vykonaných externích kontrol za rok 2020

Tab. 2: Primariát rehabilitace I. – IV.

Tab. 3: Překlady a návrhy

Tab. 4: Zrušené návrhy

Tab. 5: Počty příjmů

Tab. 6: Struktura ošetřovacích dnů

Tab. 7: Průměrná ošetřovací doba

Tab. 8: Průměrná kategorie pacientů

Tab. 9: Čerpání finančních prostředků

Tab. 10: Vývoj počtu zaměstnanců

Tab. 11: Členění zaměstnanců podle věkových skupin

Tab. 12: Vývoj mzdových prostředků

Tab. 13: Vývoj průměrné mzdy

